

ਪਿਆਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਓ!!

6ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਇਸ ਈ-ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਲੇਬਸ (2023-24) ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਟਡੀ ਮਟੀਰੀਅਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟੈਸਟ/ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਇਹਨਾਂ ਨੋਟਸਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਨਿੱਚੇ ਨਿੱਲੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਾਂ ਦੇ ਲਿੰਕ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਸੰਬੰਧਤ ਪਾਠ ਦਾ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ।

6ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਜ਼ ਦੇ ਲਿੰਕ

ਮਹੀਨਾ	ਪਾਠ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ	ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰ ਦਾ ਲਿੰਕ
ਅਪ੍ਰੈਲ	ਪਾਠ-1 ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ	https://youtu.be/JIAIF6hSapc
ਮਈ	ਪਾਠ-2 ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਭਾਗ	https://youtu.be/PnpwPERc5IQ
	ਪਾਠ-3 ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕੰਮ	https://youtu.be/wcP8JzqhcPI
ਜੁਲਾਈ	ਪਾਠ-4 ਐਮ.ਐਸ. ਪੇਂਟ	https://youtu.be/skG2Q93xYWM
ਅਕਤੂਬਰ	ਪਾਠ-5 ਐਮ.ਐਸ. ਪੇਂਟ ਭਾਗ-2	https://youtu.be/MVxeAyjqNpc
ਨਵੰਬਰ	ਪਾਠ-6 ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਅਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ	https://youtu.be/sONg_RSr9Q8
ਦਸੰਬਰ	ਪਾਠ-7 ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣ	https://youtu.be/ildZLh_0QMA
ਜਨਵਰੀ	ਪਾਠ-8 ਆਊਟਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣ	https://youtu.be/OUeFch2_780

ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਜ਼:

ਵਿੰਡੋਜ਼ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ <https://youtu.be/OvtPBBu0nEO>
(ਬੁਟਿੰਗ, ਲੋਗਇਨ, ਡੈਸਕਟਾਪ, ਸ਼ੱਟਡਾਊਨ)

PLEASE DO NOT FORGET TO LIKE, SHARE AND SUBSCRIBE OUR YOUTUBE CHANNEL

YouTube <http://youtube.com/c/computersciencepunjab>

ਤਿਆਰ ਕਰਤਾ:

ਵਿਕਾਸ ਕਾਂਸਲ ਅਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੈਕਲਟੀ, ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀ (ਕੰ) ਸੀ. ਸੈ. ਸਕੂਲ, ਸੁਨਾਮ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਸੰਗਰੂਰ)

6ਵੀਂ ਤੋਂ 12ਵੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਾਤ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਸਟਡੀ ਮਟੀਰੀਅਲ/ਈ-ਬੁੱਕਸ/ਈ-ਕੰਟੈਂਟਸ (ਪੰਜਾਬੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ) ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਲਿੰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜੀ:

<http://cspunjab.nirmancampus.co.in/study.php>

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1: ਬਹੁਪਸੰਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

- i. _____ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 (ੳ) ਹੈੱਡ ਫੋਨ (Headphone) (ਅ) ਵੈੱਬ ਕੈਮਰਾ (Web camera) (ੲ) ਸਪੀਕਰ (Speakers) (ੳ) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
- ii. ਬਾਰ ਕੋਡ ਰੀਡਰ ਵਿੱਚ _____ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
 (ੳ) ਸੈਂਸਰ (Sensor) (ਅ) ਲਾਈਟ (Light) (ੲ) ਹੀਟ (Heat) (ੳ) ਮੈਗਨੈਟਿਕ (Magnetic)
- iii. _____ ਇੱਕ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਉਪਕਰਨ ਹੈ।
 (ੳ) ਹੈੱਡਫੋਨ (Headphone) (ਅ) ਕੀਅ-ਬੋਰਡ (Keyboard) (ੲ) ਮਾਊਸ (Mouse) (ੳ) ਵੈੱਬ ਕੈਮਰਾ (Web Camera)
- iv. _____ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 (ੳ) ਪ੍ਰਿੰਟਰ (Printer) (ਅ) ਸਕੈਨਰ (Scanner) (ੲ) ਸਪੀਕਰ (Speakers) (ੳ) ਮਾਊਸ (Mouse)
- v. _____ ਕੀਅਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਸਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 (ੳ) ਐਰੋ (Arrow) (ਅ) ਸਪੈਸ਼ਲ (Special) (ੲ) ਫੰਕਸ਼ਨ (Function) (ੳ) ਨੂਮੈਰਿਕ (Numeric)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2: ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ।

- I. _____ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇਨਪੁੱਟ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 II. _____ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 III. _____ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀਡੀਓ ਗੇਮਜ਼ ਖੇਡਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 IV. ਟੱਚਪੈਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ _____ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 V. ਕੀਬੋਰਡ ਉੱਪਰ _____ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕੀਅਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉੱਤਰ: I. ਇਨਪੁੱਟ II. ਮਾਈਕ III. ਜੁਆਇਸਟਿੱਕ IV. ਲੈਪਟੋਪ V. 12

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3: ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ਪ੍ਰ:1 ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸ ਉਪਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
 ਉ: ਵੈੱਬ ਕੈਮਰਾ
- ਪ੍ਰ:2 ਪੇਂਟ ਵਿੰਡੋ ਦੇ ਕਿਸ ਭਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਕਰੀਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
 ਉ: ਸਕਰੋਲ ਬਾਰ
- ਪ੍ਰ:3 ਕੀਅ-ਬੋਰਡ ਉੱਪਰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਫੰਕਸ਼ਨ ਕੀਅਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
 ਉ: 12 (F1 to F12)
- ਪ੍ਰ:4 ਵੀਡੀਓ ਗੇਮ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਉਪਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
 ਉ: ਜੁਆਇਸਟਿੱਕ
- ਪ੍ਰ:5 ਕਿਹੜੀਆਂ ਕੀਅਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਸਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
 ਉ: ਐਰੋ ਕੀਅਜ਼

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3: ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ਪ੍ਰ:1 ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 ਉ: ਉਹ ਉਪਕਰਣ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀਅਬੋਰਡ ਅਤੇ ਮਾਊਸ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉੱਪਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਰੂਰੀ ਅਤੇ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣ ਹਨ।
- ਪ੍ਰ:2 ਕਿਸੇ 6 ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 ਉ: ਕੁੱਝ ਮੁੱਖ ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

1. ਕੀਅਬੋਰਡ
2. ਮਾਊਸ
3. ਮਾਈਕ
4. ਸਕੈਨਰ
5. ਜੁਆਇਸਟਿੱਕ
6. ਵੈੱਬ ਕੈਮਰਾ
7. ਲਾਈਟ ਪੈਨ
8. ਬਾਰ ਕੋਡ ਰੀਡਰ

ਪ੍ਰ:3 ਜੁਆਇ ਸਟਿੱਕ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਉ: ਜੁਆਇ ਸਟਿੱਕ ਇੱਕ ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉਪਰ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧਾਰ (Base) ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਇੱਕ ਸਟਿੱਕ (Stick) ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਟਿੱਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4: ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪ੍ਰ:1 ਕਿਸੇ ਦੋ ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਉ: ਦੋ ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

- **ਜੁਆਇ ਸਟਿੱਕ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਉਪਰ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧਾਰ (Base) ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਇੱਕ ਸਟਿੱਕ (Stick) ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਟਿੱਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- **ਬਾਰ ਕੋਡ ਰੀਡਰ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਉਪਰ ਪ੍ਰਿੰਟਡ ਬਾਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਸੈਂਸਰ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੁਆਇਸਟਿੱਕ

ਬਾਰ ਕੋਡ ਰੀਡਰ

ਪ੍ਰ:2 ਬਾਰ ਕੋਡ ਰੀਡਰ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਉ: ਬਾਰ ਕੋਡ ਰੀਡਰ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਇਨਪੁੱਟ ਉਪਕਰਣ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਉਪਰ ਪ੍ਰਿੰਟਡ ਬਾਰ ਕੋਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਸੈਂਸਰ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਸੈਂਸਰ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਟੀਕਲ ਤਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਸਿਗਨਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦੇ ਹਨ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:3 ਮਾਊਸ ਕੀ ਹੈ? ਇਸਦੇ ਬਣਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

ਉ: ਮਾਊਸ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਨਪੁੱਟ ਯੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਕਰਸਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਆਇੰਟਿੰਗ ਯੰਤਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬਟਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

- **ਖੱਬਾ ਬਟਨ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਫਾਈਲ ਅਤੇ ਫੋਲਡਰ ਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- **ਸੱਜਾ ਬਟਨ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਮੀਨੂੰ ਖੋਲਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- **ਸਕਰੋਲ ਬਟਨ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੇਜ ਨੂੰ ਉਪਰ ਨਿੱਚੇ ਸਕਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਾਊਸ

ਪ੍ਰ:4 ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਉਪਕਰਣ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

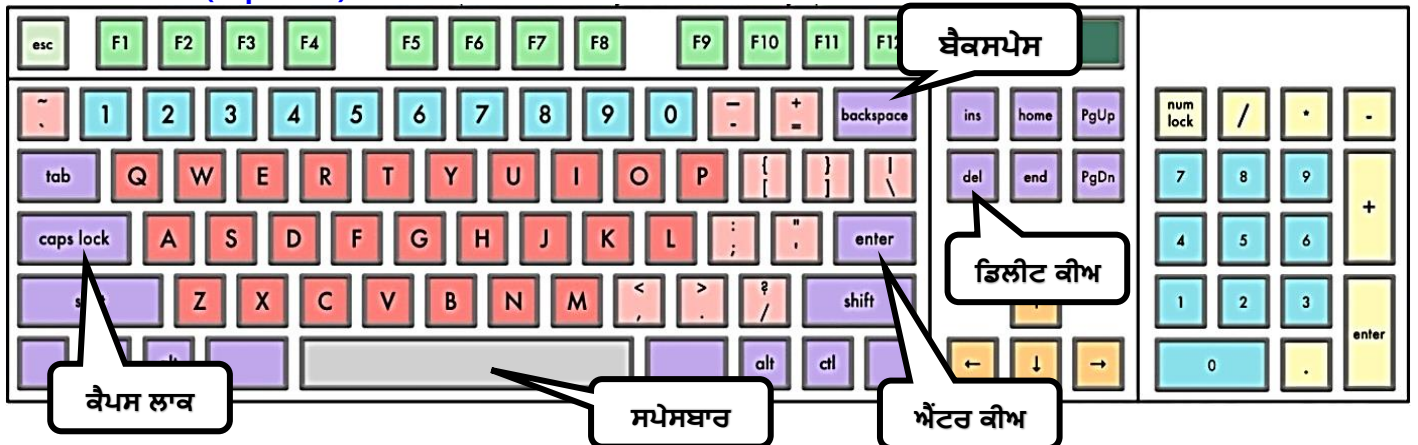
ਉ: ਉਹ ਉਪਕਰਣ ਜੋ ਸਕਰੀਨ ਉਪਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੁਆਇੰਟਰ (ਐਰੋ) ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਉਪਕਰਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਊਸ ਇੱਕ ਆਮ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਉਪਕਰਣ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਮਾਊਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਧਰੇ ਤੱਲ ਉਪਰ ਘੁੰਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਉਵੇਂ ਮਾਊਸ ਦਾ ਪੇਆਇੰਟਰ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਮੁੱਖ ਪੁਆਇੰਟਿੰਗ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

- ਮਾਊਸ
- ਟੱਚ ਪੈਡ
- ਲਾਈਟ ਪੈਨ ਆਦਿ

ਪ੍ਰ:5 ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੀਅਜ਼ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਉ: ਕੁੱਝ ਮੁੱਖ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੀਅਜ਼ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

- **ਡਿਲੀਟ (Delete) ਕੀਅ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਸਰ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮੇਜੂਦ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- **ਬੈਕਸਪੇਸ (Backspace) ਕੀਅ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਸਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੇਜੂਦ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- **ਐਂਟਰ (Enter) ਕੀਅ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਟਾਈਪ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰਸਰ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- **ਸਪੇਸਬਾਰ (SpaceBar) ਕੀਅ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- **ਕੈਪਸ ਲਾਕ (Caps Lock) ਕੀਅ:** ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਪੀਟਲ ਲੈਟਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੈਪਸ ਲਾਕ

ਸਪੇਸਬਾਰ

ਐਂਟਰ ਕੀਅ